



## [T rivsind regional mkdaln perspektivi/ Ohrman Nurani](#)

yunun 9-u v 10-da inin Sindao hrind anxay mkdalq Tkilatnn 18-ci zirv toplants keirilib. Builki zirv toplantsndatkilatn daimi zvlri v 4 mahidi lknin prezidentlri habel, beynlxalq tkilatlar nmayndlri itirak edibl

Arannews-Qeyd edk ki, anxay mkdalq Tkilatnn tmli 1996-c ildqoyulub. in, Rusiya, Qazaxstan, Qrzstan v Tacikistan arasnda srhd thlksizliyinin tmin olunmas v birg mkdalq mqsdil yaradlan tkilat 2001-ci ild qdr "anxay beliyi" kimi tannd. Hmin il zbkistann da tkilata zv qbul olunmas il "anxay beliyi" ad tarix qovudu. anxay mkdalq Tkilat 2001-ci ild tkilatlanm bir sistem sahib olaraq beynlxalq mnasibtlr sistemind myyn nfuz qazanm tkilata evrildi. Tkilatlanma prosesini srtlndirn v hr tn il hat dairsini genilndirn anxay mkdalq Tkilatna Pakistan, ran, Monqolustan v fqanistan kimi lklr zv olmaq n mrcit edib v gzlmmvqeyindir. Bundan baqa Trkiy, Belarus v rilanka is dialoq orta statusunda tkilatda yer alrlar. Daxil olan mlumata sasn, thlksizlik, regional sabitlik, terorizm v ekstremizm il mbariz, elc d iqtisadi mkdalqlarn genilndirilmsi 18-ci sammitd lk balar arasnda mzakir olunuan sas mvzular tkil edirdi. Sindao iclasnda ran slam Respublikas anxay mkdalq Tkilatnn mahidi zv olaraq mstqil v mtbr bir rik kimi regional v beynlxalq iqtisadi hmkarlqlar genilndirmyhazrln elan edib. ran prezidenti Hsn Ruhani bununla laqdar sammitd etdiy xnda bildirib ki, daha min-aman, daha stabil, daha mtrqqi v daha rvnqli bir region n uzunmuddtli orta q maraq v xsusiytlr region sviyysind anlama v i gndminin sas kimi gtrlmidir. ran slam Respublikas prezidenti hminin deyib: Terorizm, separatlq v ekstremizm dnyann mxtlif mntqlrini, xsusn Mrkzi Asiya v Qrbi Asiyaya amil olan traf region v blglri z tsirlri altna alblar. V ran bu problemlrin aradan qaldrilmasnda yardm ola bilir. Onun szlrin gr, ran tn onilliklrd z daxilind v traf mntqlrind nhs terorizm fenomeni il mbarizd dyrli tcrblr qazanb v hmin tcrblri dost lklrin ixtiyarnda qoymaa hazrdr. Mlum oldu ki, anxay mkdalq Tkilat rann potensiallarn v regionda aparq dvlit evrildiyin xatir ona strateji trfda kimi yanar v bu bard Rusiya dvlit bas Vladimir Putin rann sz gedn tkilata tamhquqlu zv kimi daxil olmasn dstklyib. Bu aqlama he bhsiz dnya dvlitlrinin ranla mnasibtlrind AB-n tzyiq siyastin qar olduqlarna dlalt edir. Hal-hazrda Avropa Birliyi lklrininardnca rq lklri trfindn srgilnn aq mvqe onu demy sas verir ki, Birlmi tatlarn birtfrli qarlar xard, rqlbrin qar ticart mharibsi apard v dnrlin qar sanksiya silah il xox glidiyi bir mqamda ksr dvlitlr lklrin daxili ilrin qarmama, xarici siyastdmstqil qar verm, qarqlq hrmt v suveren hquqlara riayt edilmsi prinsiplrin sadiqdir. anxay mkdalq Tkilatnda da bu prinsiplr llxsus da beynlxalq hquq v normalara hr bir dvlitin ml etmli oldu istnilir. Ona gr d mahidilr hesab edirlr ki, bu tkilat faktiki olaraq AB-nhegemonuluuna qar dirni gstrnlr srasndadr. Bununn tkilat ilk nvbd z sralarn genilndirmyi qarsna mqsd qoyub.

.Lakin sirr deyil ki, tkilatn sralarnn bu cr genilnmsi AB-da ciddi narahatlq v tvi yaradr